

VÝZKUM V PEDAGOGICKÉ PRAXI

*JAN MAREŠ
KPSYCH PDF MU, BRNO*

Úvodní setkání

Kontakt

- **Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D.**
  - mares@ped.muni.cz
    - **Prosím uvádět v předmětu kód předmětu!**
    - diskusní fórum předmětu
  - konzultační hodiny: úterý 9:30-10:30
    - jindy jen po předchozí domluvě
    - (Katedra psychologie, Poříčí 31, Brno)

Od kdy do kdy a co za to

- Seminární projekt – zpráva z výzkumu:
  - Transkript 10-15 min výukového videa z youtube
  - dle pravidel a jeho kvalitativní analýza (viz pokyny v Isu)
  - Kvantitativní analýza dat z transkriptu
    - Podíl projevu učitele a žáků/ chlapci dívky/ čas nechávaný na odpověď žákům.... (deskriptivní statistika, tabulka, graf)
  - Vlastní zpráva z výzkumu v požadované struktuře (do 15.12.)
- Písemný test ve zkouškovém období (70% min.)

Co číst?

- Švaříček, R. a K. Šed'ová. (2014). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vydání druhé. Praha: Portál. 377 stran. ISBN 9788026206446.

- Gavora, P., et al. (2010). *Elektronická učebnica pedagogického výskumu*. [online] Bratislava: Univerzita Komenského. Dostupné z <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk>

Elektronická učebnica pedagogického výskumu

Kapitoly   Slovník   O učebnici   Autori

Kapitoly:

- Veda a výskum
- Informačná príprava
- Voľba výskumnej témy
- Premenné
- Hypotézy
- Výskumný súbor
- Hodnotné dáta
- Výskumné metódy
- Porovnanie
- Dotazník
- Posudzovacie škály
- Interview
- Testy vedomostí a zručností
- Sociometria
- Sémantický diferenciál

O učebnici

E-učebnica je elektronická učebnica metodológie **kvantitatívneho výskumu**, ktorá je určená najmä pre študentov bakalárskeho a magisterského štúdia pedagogiky a príbuzných disciplín. Je zameraná na poznatky o tom, ako plánovať, organizovať a realizovať terénny pedagogický výskum. Lekcie systematicky pokrývajú jednotlivé fázy výskumu od formulovania výskumného problému po interpretáciu výskumných dát. Lekcie obsahujú aj príklady, na ktorých vidno praktické použitie daného poznatku v praxi, a aplikčné úlohy, pomocou ktorých je možné nacvičiť si niektoré prvky výskumu.

Prečo kvantitatívny výskum?

V súčasnosti sa pedagogický výskum uskutočňuje v dvoch liniách. Je to jednak kvantitatívny, jednak kvalitatívny výskum. Táto e-učebnica je venovaná prvému typu výskumu. Je to výskum, ktorý má najdlhšiu tradíciu, používa ho viac výskumníkov ako kvalitatívny typ výskumu a viac sa o ňom publikuje. Autori sympatizujú aj s kvalitatívnym (resp. zmiešaným) typom výskumu, ale ich časové možnosti v súčasnosti neumožňujú zahrnúť do učebnice aj úroveň o kvalitatívnom výskume.

Navigácia v učebnici

K čemu může být učiteli dobra
znalost metodologie
pedagogického výzkumu?

Kde jste se setkali
s pedagogickým výzkumem?

Jakou máte zkušenost
s pedagogickým výzkumem?

-
- K čemu může být pedagogický výzkum užitečný?

Pro koho může být užitečný?

Student učitelství, student pedagogiky a příbuzných disciplín

Učitel
Ředitel
Škola

Rodiče
Žáci

Vzdělavatelé učitelů

Vzdělávací politika/politici

Lidé pracující ve vzdělávání
Lidé se vzdělávající

Pro koho dál?

Příklady

- Kolik je v ČR učitelů a kolik potřebujeme prostředků, když jim chceme přidat?
  - ▣ <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp?fbclid=IwAR1Edv6MqMGCHkaKGwGudjcpvTKu3T2YYmiX2AbZ6tXCN3Q-ZPyq7LA2LU8> Hm. A kolik jich bude k 1.1.2020?
- Jak funguje profesní indukce začínajících učitelů v ČR (a kolik jich vlastně je)?
  - ▣ <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/1015>
- Jak funguje česká škola z hlediska práce s dovednostmi, vzděláváním a výsledky na trhu práce
  - ▣ <https://pages.pedf.cuni.cz/uvrv/close/>
  - ▣ (od vstupu do školy přes víceletá gymnázia až po učňovské školství)

Jaké vidíte nedostatky pedagogického výzkumu?

- Jak jim lze předcházet?
- Jak je lze kompenzovat, pokud jim nelze předcházet?

K čemu může být
pedagogický výzkum a
metodologie
pro Vás osobně užitečný?

Výzkum v pedagogické praxi

- Výzkum a výzkumná metodologie může být chápána jako:
  - ▣ **Vědní obor – jádrová součást oboru**
  - ▣ **Soubor profesí**, které poznatky využívají v praxi i ve výzkumu
  - ▣ **Vyučovací předmět(y)** pro různé skupiny (a osobní zkušenost s nimi)
  - ▣ **Kulturní a mediální fenomén** (soubor „aktuálních“ témat a mediálních postav) – která témata a kteří kolegové to jsou v současnosti?

...a je potřeba je umět rozlišovat

Munich, CERGE institut – mezinárodní srovnání

An International Comparison of Research and Economic Performance of OECD Countries

TUTORIAL

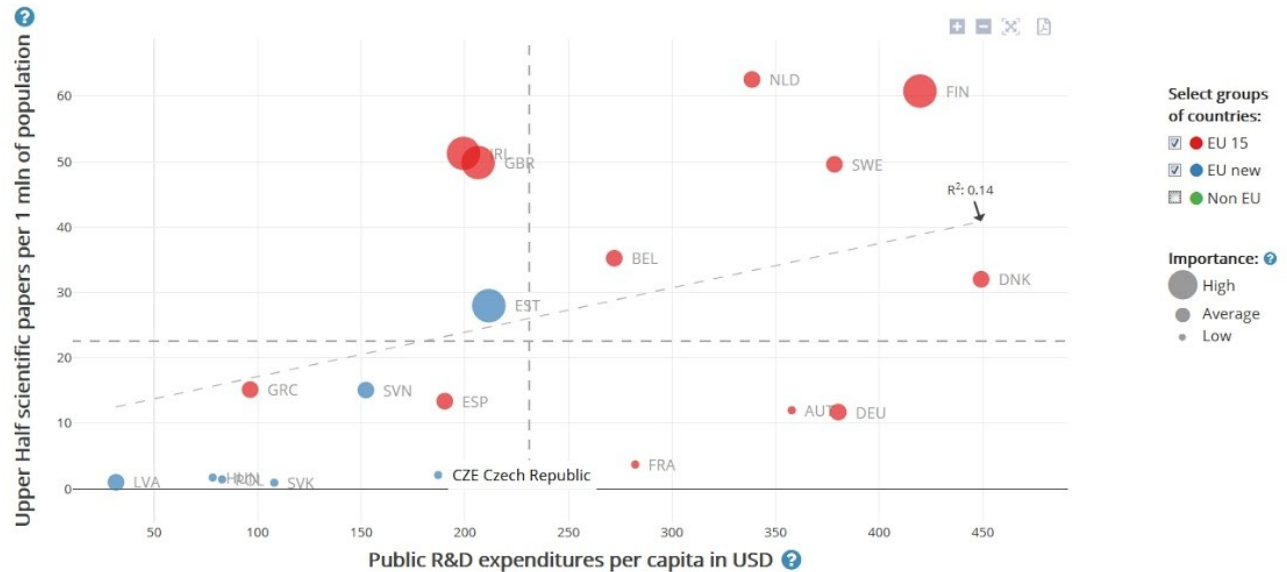
Menu

WoS Category: EDUCATION & EDUCATIONAL RESEARCH

Y-axis: Journal influence range: Upper Half

X-axis indicator: Public R&D expenditures per capita in USD

Reset filters

Věda a její infrastruktura (ČR)

- Odborné společnosti
  - ▣ Česká asociace pedagogického výzkumu (ČAPV)
    - <http://www.capv.cz/>
  - ▣ ČPdS
    - <http://www.cpbs.cz/>
- Odborné konference (pořádané společnostmi aj.)
- Odborné časopisy
  - ▣ [Studia Paedagogica](#), [Orbis Scholae](#), [Pedagogika](#), [Pedagogická orientace](#), [Komenský](#), [e-pedagogium](#), [Lifelong learning](#)(...)
- Odborné týmy
  - ▣ [ÚPV FF MU](#), [IVŠV PdF MU](#), [ÚVRV PdF UK](#), oborové katedry...
  - ▣ Resortní pracoviště MŠMT (ČŠI – ÚIV, NÚV...)

Příklady dobrého výzkumu (čítanka)

- Studium literatury: vícečetné případové studie týmu E. Walterové ...
- Školní etnografie a další. Pražská skupina školní etnografie – výběr dle zájmu: např. Rvačka od Bittnerové, typy žáků...
- Pedagogický (kvazi)experiment. (Brom)
- Evaluace. Studium literatury: Cesta ke kvalitě – evaluační nástroje, TIMSS, PISA aj.
- Akční výzkum, charakteristika, fáze, příklady realizovaných výzkumů – Finsko atd.

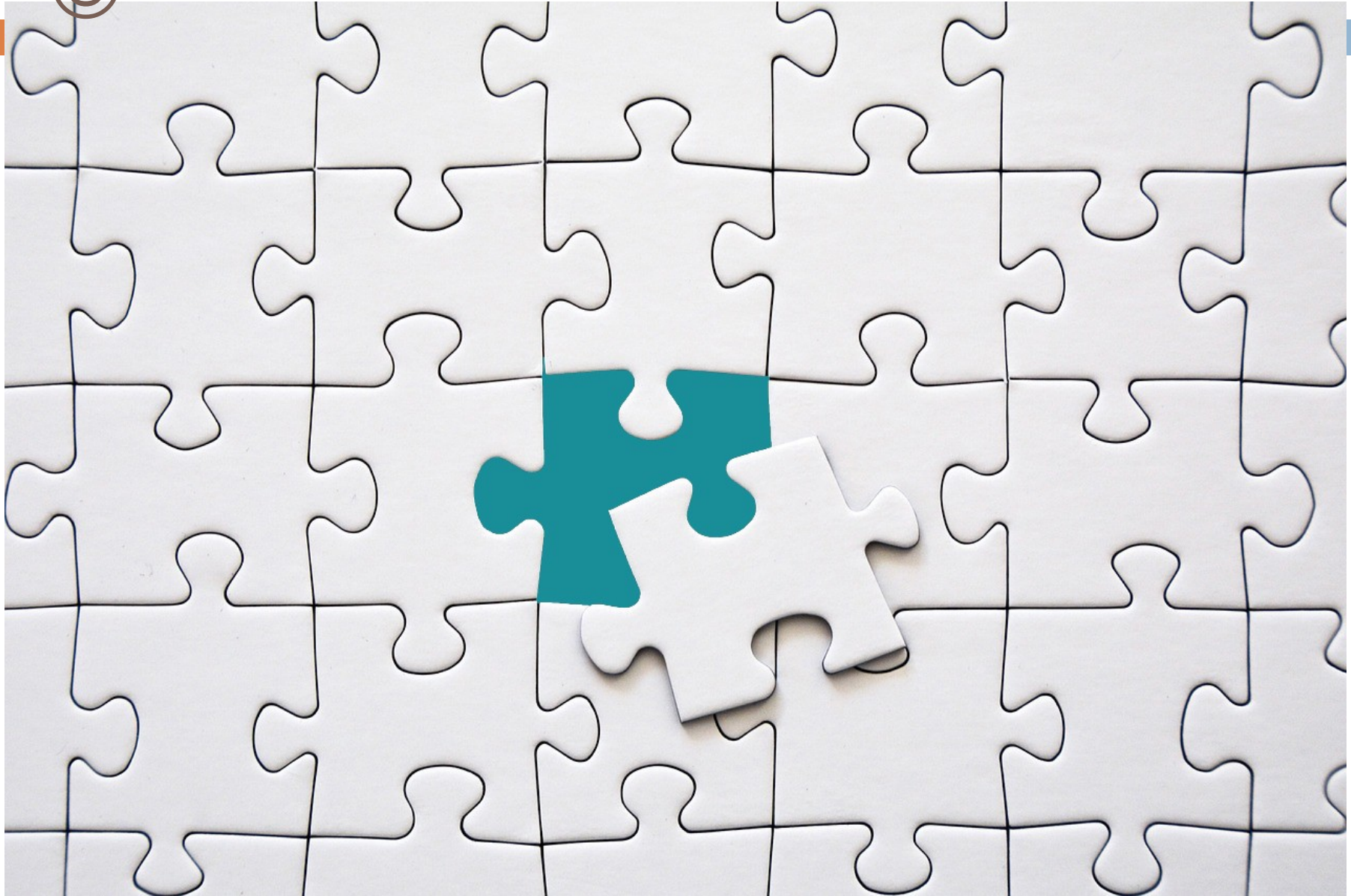

JAK VZNIKAJÍ POZNATKY?

1. **Autorita (J.A.Komenský, Průcha, Gavora...)**
2. **A priori – použití rozumu, logiky, intuice**
3. **Zkušenost (empirie), tradice**
4. **Věda = 2 + 3 + pochybování ..... + 1**

Charles Peirce – The Fixation of Belief
<http://www.peirce.org/writings/p107.html>

Věda (a odbornost) jako puzzle

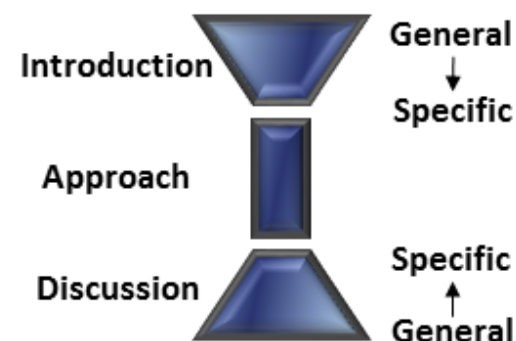

APA styl (jak definujeme dílky v puzzle)

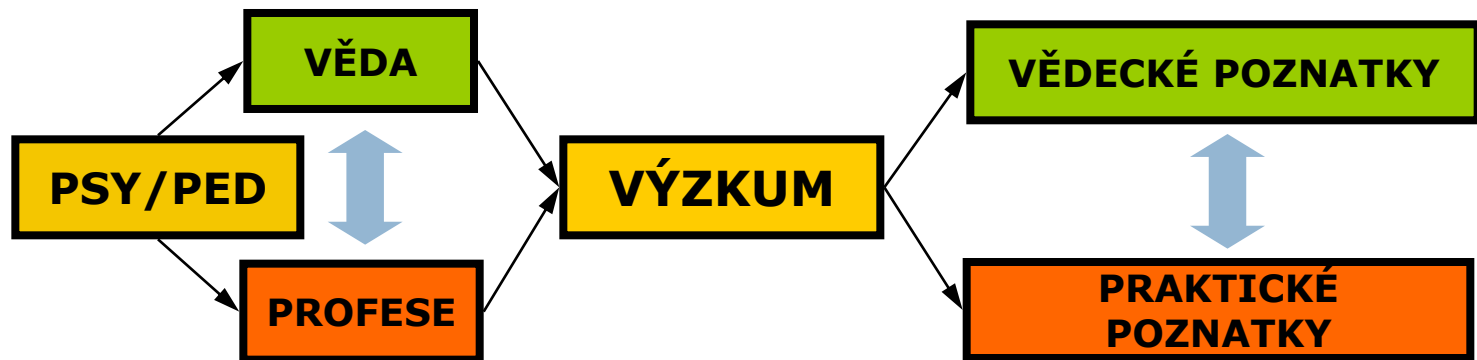
- APA styl - není pouze citační normou
- Definuje obsah a strukturu odborného sdělení v rámci věd o edukaci a v psychologii (Educational science)
- Požadavky v časopisech, pokynech pro práce atd.
- Cílem přehlednost a srozumitelnost odborného sdělení
- Viz např.
https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_style_introduction.html
- Ve stručnější podobě v češtině např.
<https://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/pages/view/citation>

Struktura práce (volně dle APA)

- Abstrakt
- Úvod (představení tématu v širším kontextu)
- **Část teoretická** (přehled současných informací o tématu; přehledová studie) – v závěru souhrn, který je východiskem pro výzkumnou či praktickou aplikaci
- **Část praktická** (výzkumná) – formulace problému, výzkumné otázky (a z nich vyplývající hypotézy), popis zvolených metod, popis zkoumaných osob, popis výsledků,
- Diskuse (co všechno mohlo ovlivnit výsledky, jaké jsou zkušenosti a co mělo být uděláno jinak i v porovnání s podobnými studiemi))
- Závěr (stručný)
- Literatura
- Přílohy

- Popis standardu na KPsy PdF MU prací viz http://www.ped.muni.cz/wpsy/doc/pokyny_pro_ver_2.pdf

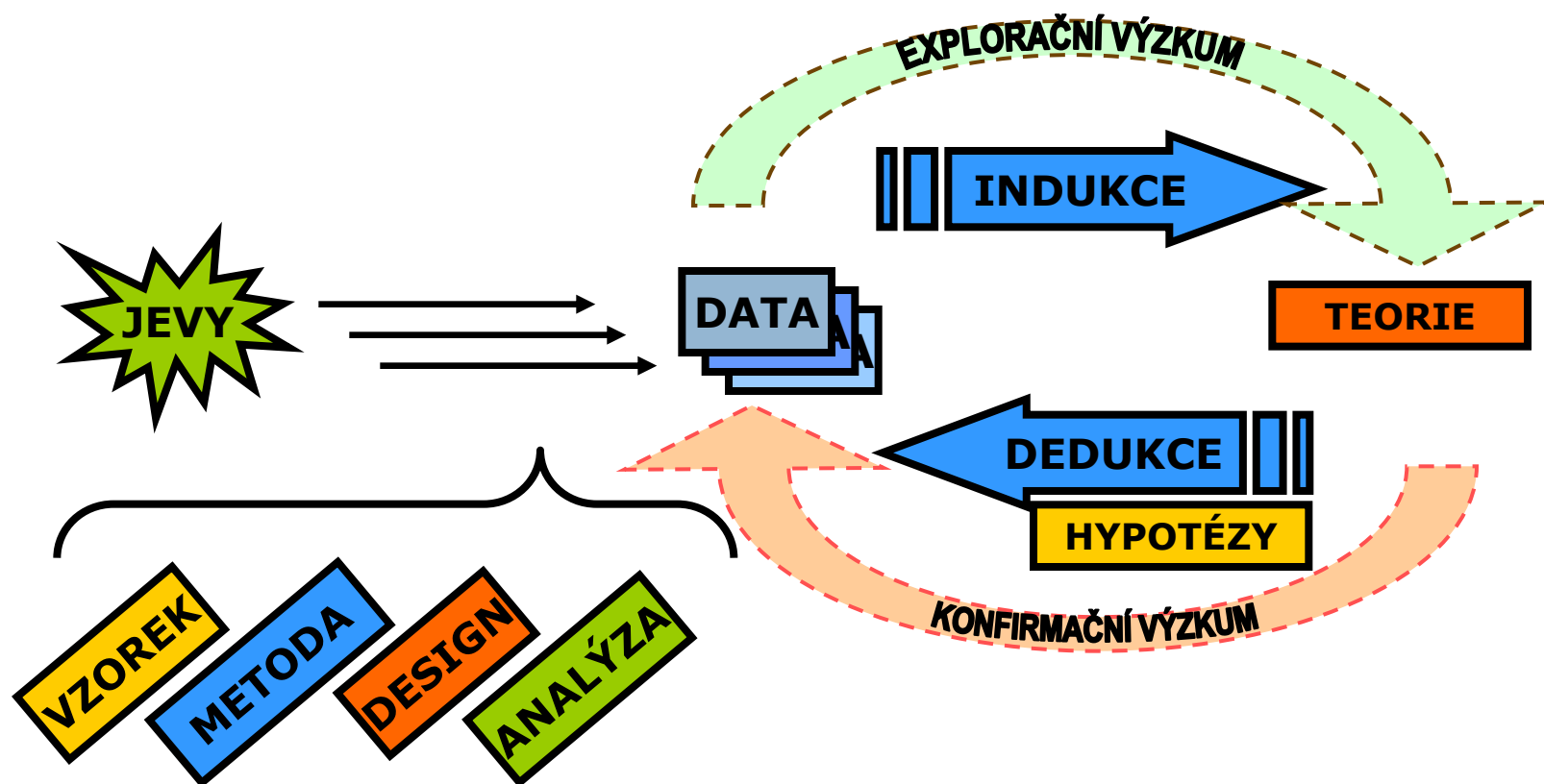
Metodologie

JAK POSUZOVAT PLATNOST POZNATKŮ?

JAK VYTVOŘIT POZNATEK - UDĚLAT DOBROU BP/DP?

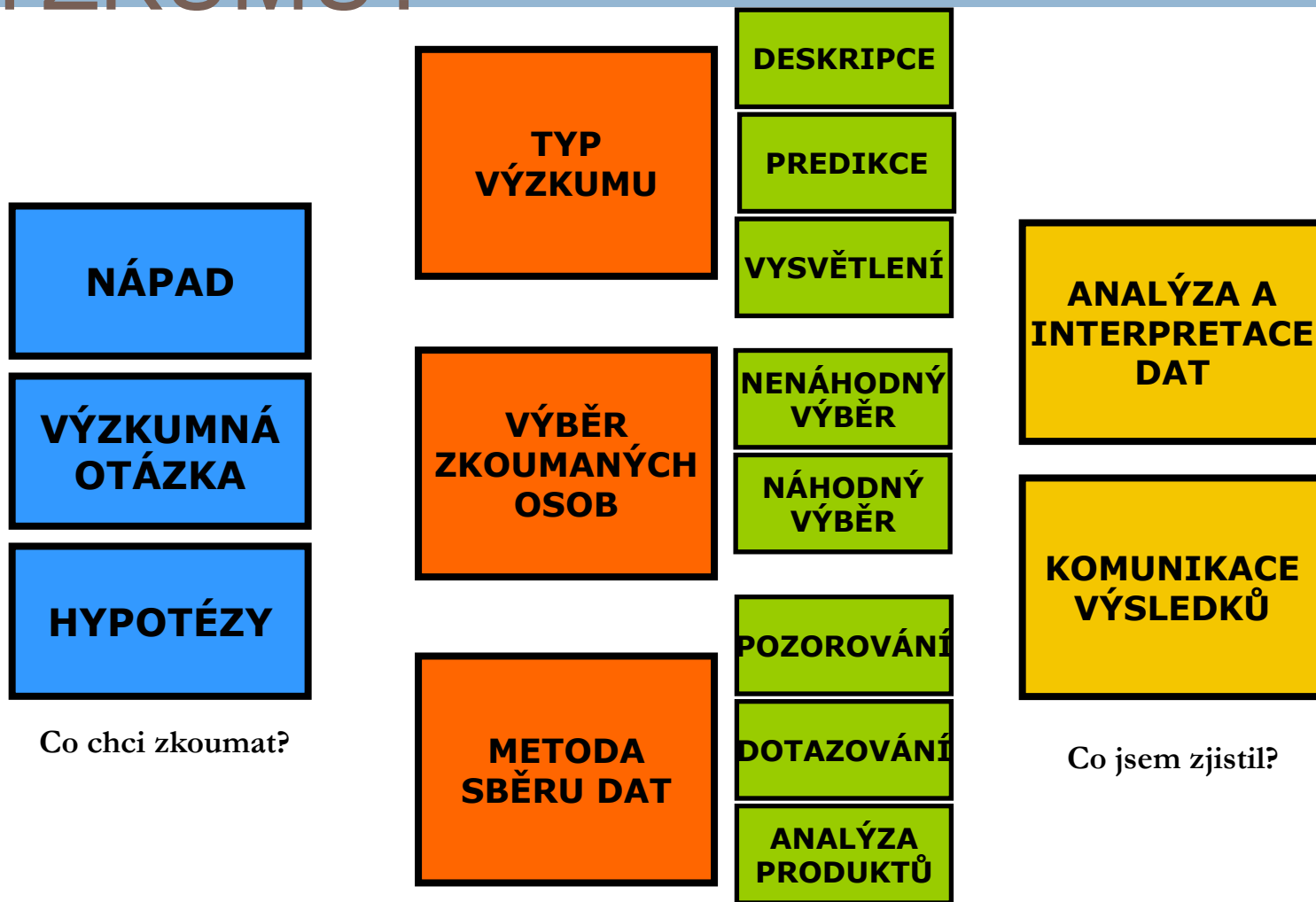
Když se řekne... věda

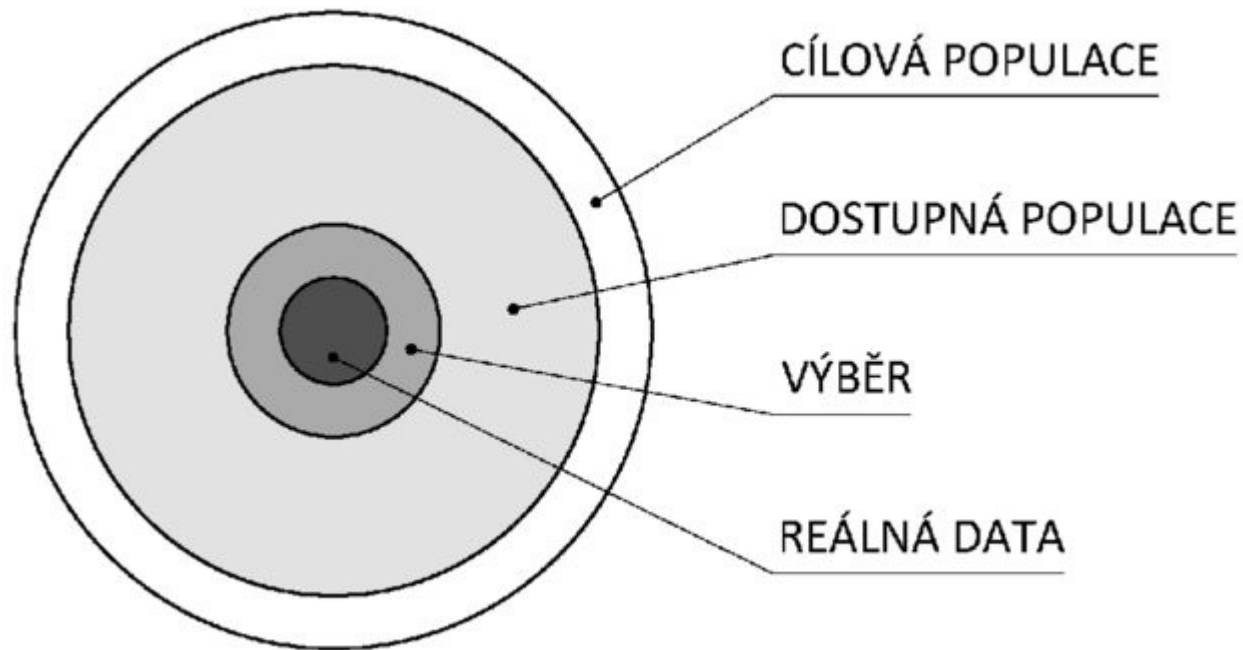
AJ: phenomena, (empirical) data, facts, induction, theory, deduction, hypotheses, sample, method, design, analysis, exploratory and confirmatory research, statistics

MAPA VÝZKUMU

CO VŠECHNO PATŘÍ DO VÝZKUMU?

Výzkumný vzorek (Soukup, Kočvarová, 2016)

https://www.researchgate.net/publication/309620493_Velikost_a_reprezentativita_vyberoveho_souboru_v_kvantitativne_orientovanem_pedagogickem_vyzkumu

Etické aspekty výzkumu

- GDPR – ochrana osobních údajů (dat) v elektronických systémech (vč. biometrických – hlas, pohyb)
- Standardy na úrovni národní i oborové úrovni (vč. odborných společností)
  - www.vyzkum.cz
  - Etický kodex české pedagogické vědy a výzkumu
    - <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/1225/934>

KONCEPČNÍ A PRAKTICKÁ STRÁNKA VÝZKUMU

VÝZKUMNÁ OTÁZKA

HYPOTÉZA

**KONCEPČNÍ
STRÁNKA VÝZKUMU**

**PRAKTICKÁ
STRÁNKA VÝZKUMU**

EXTERNÍ VALIDITA

ZKOUMANÝ SOUBOR

KONSTRUKTOVÁ VALIDITA

**METODA SBĚRU (TVORBY)
DAT**

INTERNÍ VALIDITA

DESIGN VÝZKUMU

VALIDITA ZÁVĚRŮ

ANALÝZA DAT

AJ: research question, hypothesis, external validity, construct validity, internal validity, validity of findings, research sample, method of data collection, research design, data analysis

JAK POZNÁM DOBROU VÝZKUMNOU OTÁZKU?

①

VÝZKUMNÁ OTÁZKA JE ZODPOVĚDITELNÁ

Kolik andělů může tančit na špičce špendlíku?

Sledované proměnné musí být měřitelné

Často měříme jevy nepřímo

②

JE FORMULOVÁNA VÝZKUMNÁ OTÁZKA NE POUZE TÉMA

Život nadaných žáků.

Je jasné co chceme zkoumat?

Je jasné k čemu chceme dospět?

JAK POZNÁM DOBROU VÝZKUMNOU OTÁZKU?

③

VÝZKUMNÁ OTÁZKA JE PŘIMĚŘENĚ ÚZKÁ

Proč žáky nebaví škola?

Zúžení výzkumné otázky zpřesňuje výzkumný projekt.

④

**VÝZKUMNÁ OTÁZKA JE HODNOTNÁ,
SMYSLUPLNÁ, NENÍ BANÁLNÍ**

Ovlivňují nějak SPU únavu žáků ve výuce?

Zkoumání přináší nové informace

Není zbytečné ji zkoumat

ZAKLADNI CHYBY PRI FORMULOVÁNÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

①

MALÁ NEBO ŽÁDNÁ ORIENTACE V LITERATUŘE
NEZNALOST ZDROJŮ, MÁLO ČASU NA STUDIUM

②

NESYSTEMATICKÉ ZPRACOVÁNÍ LITERATURY
ZPRACOVÁNÍ TOHO, CO MI PŘIŠLO POD RUKU

③

STUDIUM JEN DOMACI LITERATURY
NEZNALOST JAZYKA NEBO VÍRA V DOSTATEČNOST DOMÁCÍCH
ZDROJŮ

④

NEKVALITNI ZDROJE
STUDIUM UČEBNIC, NEVHODNÉ ČASOPISY, POCHYBNÉ INTERNETOVÉ
ZDROJE, AUTHORITY

JAKÉ JSOU ZÁKLADNÍ CÍLE VĚDECKÉHO SNAŽENÍ?

①

DESKRIPCE DESKRIPTIVNÍ VÝZKUMNÝ PROJEKT

Jaké strategie učení používají úspěšní studenti?

Co je to? Kolik toho je? Jak často se to vyskytuje?

Popis a klasifikace sledovaného jevu

②

PREDIKCE KORELAČNÍ VÝZKUMNÝ PROJEKT

Souvisí míra studijní úspěšnosti s množstvím strategií učení žáka?

Zda a jak těsně spolu jevy souvisejí

Umožňuje predikci jevů

JAKÉ JSOU ZÁKLADNÍ CÍLE VĚDECKÉHO SNAŽENÍ?

③

VYSVĚTLENÍ EXPERIMENTÁLNÍ VÝZKUMNÝ PROJEKT

Je nízké sebehodnocení příčinou užívání drog?

Co zapříčiňuje co?

Umožňuje identifikovat kauzalitu vztahu

CO JE TO HYPOTÉZA A JAK VZNIKÁ?

**PŘEDPOKLÁDANÝ VÝSLEDEK VÝZKUMNÉHO PROJEKTU
CO OČEKÁVÁM, ŽE VYJDE**

HYPOTÉZY SPECIFIKUJÍ VÝZKUMNÝ PROBLÉM

VÝZKUMNÁ OTÁZKA

Existuje vztah mezi tendencí chovat se prosociálně a vyžadováním prosociálního chování od druhých?

HYPOTÉZA

Lidé s větší tendencí k prosociálnímu chování více vyžadují prosociální chování od ostatních.

Výzkumná otázka a dotazování

- Výzkumná otázka je tím, na co hledáme v celém projektu odpověď
- Dotazování – metoda, kterou operacionalizujeme indikátory jevu či jevů, které nás zajímají
- Jedná se tedy o dvě odlišné části řešení (výzkumného) problému!

<i>rozlišovací kritérium</i>	<i>Druhy výzkumů</i>				
<i>míra obecnosti</i>	základní – badatelský, cílem je obohatit vědění, řeší klíčové problémy		aplikovaný – cílem je využití výsledků v praxi, řeší konkrétní problémy praxe		
<i>vztah ke skutečnosti</i>	teoretický – využívá abstrakce, analýzy, syntézy, modelů atd., nepracuje s konkrétními daty		empirický/praktický – spojení s praxí, realitou, exaktní metody, konkrétní poznatky		
<i>„paradigma“ přístup</i>	kvantitativní – exaktní metody, ověřování hypotéz, statistické nástroje		kvalitativní – popis, prožitek, postižení jedinečnosti, ..		
<i>způsob využití</i>	akční – reaguje na určitou potřebu, na dílčí problém praxe; směřuje přímo do praxe; řeší je učitelé, ředitelé; na škole, v kraji		strategicko-koncepční – podklady pro rozhodování a dlouhodobé plánování, teoretický + opřen o empirický výzkum, směřován obecněji a s širším časovým horizontem		
<i>komplexnost objasňování</i>	monodisciplinární – používá teorie a nástroje jedné disciplíny		interdisciplinární – integrace poznatků a přístupů vícera disciplín		transdisciplinární – řešení problému se skládá jako mozaika pohledů všech disciplín, které mají k řešení problému co říci
<i>účelovost</i>	deskriptivní – charakterizuje, popisuje stav	diagnostický – charakterizuje stav (úroveň, příčiny) a dává doporučení	explorativní – heuristické, odhalení nového	explikativní – co je a proč, verifikace hypotéz	evaluační – hodnotící
<i>prostředí</i>	laboratorní		terénní/ přirozený – přímo na školách, např. Školní etnografie		
<i>přístupy, metody</i>	experimentální	observační	longitudiální - dlouhodobý		průřezový – dlouhodobý průřezový
	komparativní	historický – zkoumání jevu v celé minulosti		prognostický	interkulturní
<i>délka trvání</i>	krátkodobé			dlouhodobé/longitudiální	
<i>míra postižení předmětu</i>	dílčí – do hloubky, částečný, speciální			komplexní – pohled z různých hledisek, multidisciplinární	
<i>přístup, postup</i>	ex post facto – většina pedagogických výzkumů, pozorujeme závisle proměnnou, nezávisle proměnná známa, zjišťujeme její vliv			experiment – opačný postup – ověřujeme, zda předpokládaná intervenující proměnná, když ji měníme, vyvolá změny v proměnné, kterou považujeme za na ní nezávislou	

Přínos Educational Science pro další obory

- Aster (1990) uvádí:

- regresní analýzu (R.T. Thorndike),
- analýzu kovariance (A. Porter),
- zjišťování reliability testů a dotazníků (L. Cronbach),
- multivariační metody později zužitkované ve statistických počítačových programech typu SPSS - Statistical Programs for Social Sciences (B. Cooley, P. Lohnes)
- meta-analýzu výsledků empirických výzkumů (G. Glass, I.V. Hedges).
- jedná se ale i např. o action research, practice-based research...

Práce s literaturou

- K tématu je vhodné si obstarat přiměřené množství literatury ;)
- Literaturu může doporučit vedoucí, důležitý je i vlastní výběr
- Průběžně je velmi dobré psát si poznámky a vytvářet seznam literatury
  - („Odkud, doprčic, byla ta modrá knížka? A tohle jsem našel kde?“)
  - Od začátku podle normy APA
    - Užitečný on-line nástroj <http://www.citace.com/>

Vygenerujte si citaci

dle ČSN ISO 690

Citovat [knihu](#), [článek](#), [Wikipedii](#), [další...](#)

Vytvářejte a spravujte své citace zdarma

Po přihlášení můžete své citace ukládat, abyste je měli stále dostupné a mohli je kdykoliv znovu využít ve svých odborných pracích. Služba podporuje aktuální verzi normy ČSN ISO 690.

Automatické generování citací

Správa citací

Import citací z databází

Výsledkem práce s literaturou je přehledová studie (teoretický úvod) a také dobrá diskuse výsledků

- srv. Mareš, Jiří (2014). Přehledové studie: jejich typologie, funkce a způsob vytváření. *Pedagogická orientace*, 23(4), 427–454. doi: <http://dx.doi.org/10.5817/PedOr2013-4-427>
- Kde vzít podklady k přehledu?

Práce s literaturou (2)

- Zdroje – dostupné nejčastěji v knihovnách
  - PedF MU - <http://katedry.ped.muni.cz/knihovna>
  - **Odborné knihy** – monografie (učebnice konzultovat s vedoucím)
    - V angličtině - <http://katedry.ped.muni.cz/knihovna> (doporučuji encyklopedie a Taylor & Francis – kolekce Social Science & Humanities Library)
    - Google books <http://books.google.cz/>
  - **Odborné časopisy** – [Pedagogika](#), [Čs. psychologie](#), [e-psychologie](#), [Studia Paedagogica](#), [Školský psycholog](#), [Orbis Scholae](#), [Pedagogika.sk](#), [Journal of Pedagogy / Pedagogický časopis...](#)
    - Scholar google <http://scholar.google.cz/>
  - **Sborníky z konferencí**
    - např. ČAPV,...
  - Vzdělávací portály – <http://www.ceskaskola.cz/> (...)
  - Stránky občanských sdružení a neziskových organizací www.nadani.cz aj.
  - Veřejné zdroje informací – MŠMT, weby škol, ČŠI atd.

LEGISLATIVA

V této sekci najdete úplná znění právních předpisů se zpracováním novel, dále stanoviska a jiné právní dokumenty.

Dokumenty jsou členěny do sekcí:

- ▶ [Zákony](#)
- ▶ [Nařízení vlády](#)
- ▶ [Vyhlášky](#)
- ▶ [Právní výklady MŠMT](#)
- ▶ [Směrnice MŠMT](#)
- ▶ [Věstníky MŠMT](#)

Dokumenty

Zákony

Nařízení vlády

Vyhlášky

Právní výklady MŠMT

Směrnice MŠMT

Věstníky MŠMT

Rejstříky, databáze

▶ Statistika školství	▶ Důležité odkazy
▶ Pro veřejnost	▶ Školský rejstřík
▶ O školské statistice	▶ Vysoké školy
▶ Sběry statistických dat	▶ Tematika školství
▶ Statistické výstupy a analýzy	▶ Státní správa
▶ Číselníky a klasifikace	▶ Neziskové organizace
▶ Adresáře školských institucí	▶ PORTÁL YOUR EUROPE

Úřední sdělení

- ▶ [Dokumenty](#)
- ▶ [Organizace školního roku](#)
- ▶ [Školský zákon](#)
- ▶ [Přehled vysokých škol](#)
- ▶ [Volná místa](#)
- ▶ [Základní vzdělání](#)
- ▶ [Státní maturita](#)

Kontakt pro veřejnost

Karmelitská 529/5
118 12 Praha 1
tel. ústředna:
+420 234 811 111

Podatelna pro veřejnost:

Po - Pá 7:30 - 15:30
Elektronická podatelna:
posta@msmt.cz
ID datové schránky: vidaawt

Legislativa

INSPEKČNÍ ČINNOST

REGISTR INSPEKČNÍCH ZPRÁV

PORADNA

OTVŘENÝ PRÁD

INFORMAČNÍ SYSTÉMY (InspIS)

VIDEOMANUÁLY A PŘÍRUČKY (InspIS)

INSPEKČNÍ ZPRÁVY

Název školy:

Adresa školy:

Město:

IČ:

Identifikátor:

Do případných připomínek ředitele školy nebo školského zařízení k obsahu inspekční zprávy lze nahlédnout ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Ve výsledku vyhledávání naleznete pouze ty školy a školská zařízení, u nichž je v registru evidována alespoň jedna inspekční zpráva.

Škola	Adresa	Město	IČ	Počet zpráv
Cyrlometodějské gymnázium, základní škola a mateřská škola v Prostějově	Komenského 17	Prostějov	44053916	5
Heřmánek Praha, základní škola	Rajmonova 1199/4	Praha 8 - Kobylisy	4288939	2
Mateřská škola a Základní škola NEMO	Nad Bahňvkou 140	Říčany	71342281	2
Mateřská škola Hrušová		Hrušová 58	71294261	1
Školy HLÁSEK - základní škola a mateřská škola, s.r.o.	U Kapličky 58	Hlánská Třebaň	24296023	2
Střední škola managementu a služeb a Základní škola s.r.o.	Schulhoffova 844	Praha 4	25140493	3
Základní škola a mateřská škola Hovorčovice, příspěvková organizace	Revoluční 903	Hovorčovice	70999431	5

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

- Evropské školy
- SICI
- OECD

MEZINÁRODNÍ ŠETŘENÍ

- PISA
- PIRLS
- TIMSS
- ICILS
- TALIS

Posouzení systému evaluace a monitoringu

Překonávání školního neúspěchu

Využití výsledků výzkumů

ESF PROJEKTY

Komplexní systém hodnocení

Veřejně dostupné informace

ZŠ a MŠ Kotlářská

škola pro život v 21. století

Výroční zprávy školy

Výroční zprávy za školní rok 2017/2018

- > [Výroční zpráva o poskytování informací](#)
- > [Výroční zpráva o hospodaření](#)
- > [Výroční zpráva mateřské školy](#)
- > [Výroční zpráva základní školy](#)

Výroční zprávy za školní rok 2016/2017

- > [Výroční zpráva o poskytování informací](#)
- > [Výroční zpráva o hospodaření](#)
- > [Výroční zpráva mateřské školy](#)
- > [Výroční zpráva základní školy](#)

Výroční zprávy za školní rok 2015/2016

- > [Výroční zpráva o poskytování informací](#)
- > [Výroční zpráva o hospodaření](#)
- > [Výroční zpráva mateřské školy](#)
- > [Výroční zpráva základní školy](#)

Výroční zprávy za školní rok 2014/2015

- > [Výroční zpráva o poskytování informací](#)
- > [Výroční zpráva o hospodaření](#)
- > [Výroční zpráva mateřské školy](#)
- > [Výroční zpráva základní školy](#)

Výroční zprávy za školní rok 2013/2014

- > [Výroční zpráva o poskytování informací](#)
- > [Výroční zpráva o hospodaření](#)
- > [Výroční zpráva mateřské školy](#)
- > [Výroční zpráva základní školy](#)

Výroční zprávy za školní rok 2012/2013

Aktuální informace

Základní informace o škole

- [Kontaktní údaje](#)
- [Charakteristika školy](#)
- [Mateřská škola](#)
- [Prostředí školy](#)
- [Informační a prezentační materiály](#)
- [Školní vzdělávací program](#)
- [Školní preventivní strategie](#)
- [Pravidla pro poskytování informací](#)

Výroční zprávy školy

- [Rozpočet školy](#)
- [Projekty a granty](#)
- [Zaměstnanci školy](#)
- [Školská rada](#)
- [Výběrová řízení](#)
- [Plánek školy](#)

Informace pro žáky a rodiče

Zápis a přijímací řízení

Akce školy

Školní jídelna

Školní zpravodaj

Časopis Nová éra + Kotlandík

OST

Fotogalerie

Kontakty

Lesopark

GDPR

**Veřejně
dostupné
informace**

Práce s literaturou (3)

- Nutnost definovat klíčová slova (a jejich varianty) i v angličtině – užitečná pomůcka - slovníky
- Vyhledávání
  - V katalogu knihovny PedF MU a dalších
  - V českém internetu (seznam, google)
  - V anglických odborných časopisech
    - <http://katedry.ped.muni.cz/knihovna/e-zdroje/databaze>
      - EBSCO,
      - SCOPUS
      - ERIC - Educational Resource Information Center
      - JSTOR (...)

Ústřední knihovna

PdF MU

Ústřední » E-zdroje a katalog

[NOVINKY](#) [SLUŽBY](#) [E-ZDROJE A KATALOG](#) [FOND](#) [PRAKTICKÉ INFORMACE](#) [O KNIHOVNĚ](#) [KNIHA PŘÁNÍ](#) [BLOG](#)

[O pracovišti](#)
[Členové](#)
[Otevírací doba](#)
[Jak to u nás vypadá](#)
[Kontakt](#)

E-zdroje a katalog

Přehled e-zdrojů v knihovně

- [Katalog ÚK PdF MU – Aleph](#)
- [Odborné databáze – seznam dostupných databází na MU](#) – na práci s e-zdroji MU můžete využít podrobný návod zde
- [E-časopisy, e-knihy](#)
- [E-čtečky](#)
- [CD-ROMy, DVD](#) (především populárně-naučné a vzdělávací tituly)
- [Audioknihy](#)
- [Internet](#)
- [Odkazy na zajímavé www](#)

Discovery – prohledávejte všechny e-zdroje na MU z jednoho místa:

Odborné
zdroje

Sdílet stránku: [f](#) [t](#) [g+](#) [in](#) Upravit tisknout stránku

[Portál EIZ >](#)

Portál elektronických informačních zdrojů MU

Elektronické informační zdroje (EIZ) pro vědu, výzkum a výuku na MU. Jedná se především o "licencované zdroje" – komerční informační zdroje, pro něž má MU uhrazen přístupový poplatek. Tyto zdroje jsou dostupné pouze zaměstnancům a studentům Masarykovy univerzity a výhradně jen pro jejich akademickou potřebu.

Přístup k licencovaným zdrojům (a služby s tím spojené) je povolen z počítačů zapojených v počítačové síti MU nebo použitím technologií pro [vzdálený přístup](#).

[Přehled zdrojů](#) základní přehled elektronických informačních zdrojů předplacených na MU

[Discovery](#) prohledávání všech elektronických informačních zdrojů z jednoho místa ([více informací...](#))

Hledání v elektronických informačních zdrojích MU

Klíčové slovo

Plný text Recenzované Katalog MU

Služby nad el. zdroji na MU

[Seznam elektronických časopisů a knih](#) vyhledávání a seznam dostupných elektronických časopisů a knih

[Full Text Finder](#) služba dohledávání plných textů k článkům

[Vzdálený přístup](#) návody pro přístup ke el. zdrojům a službám (když se nacházíte mimo síť MU)

Upozornění

Podle příslušných licenčních smluv je zakázáno využívat zdroje jinak než jen pro vlastní osobní okamžitou studijní a výzkumnou potřebu. Hromadné získávání dat z jednotlivých zdrojů zjevně převyšující aktuální osobní výzkumnou potřebu je považováno za porušení licenčních podmínek a může vést k zablokování přístupu ke zdroji pro celou MU!

Aktuality

- 26.9.2018
[EZproxy v prohlížeči Edge](#)
EZproxy nemusí v prohlížeči Microsoft Edge (dříve Explorer) fungovat korektně
- 21.8.2018
[Indikace plného textu u Wiley](#)
chybná indikace dostupnosti plného textu u Wiley
- 25.5.2018
[Annual Reviews](#)
rozšíření kolekce předplatného o společenskovední tituly
- [Více...](#)

Nové zdroje

- 2.1.2019
[Science Signaling](#) – časopis z oblasti buněčné signalizace a regulační biologie
- 30.10.2018
[Kluwer Arbitration](#) – mezinárodní arbitráž
- 16.10.2018
[Wiley Online Reference Works 2018](#) – Encyklopedické přehledy teorií z oblasti ekonomie, managementu, financí apod.
- [Více...](#)

Rozšířené hledání

Portál EIZ

- Aktuality
- Přehled zdrojů
- Discovery
- EI. časopisy
- Full Text Finder
- Vzdálený přístup
- Sledování změn RSS

English version

Odborné zdroje

Google Scholar

Stůjte na ramenou obrů

[Google Scholar in English](#)

**Odborné
zdroje**

Kdykoli

Od 2019

Od 2018

Od 2015

Vlastní období...

Seřadit podle relevance

Seřadit podle data

zahrnout patenty

zahrnout citace

Vytvořit upozornění

[CITACE] **Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami** v zemích Evropské unie av dalších vybraných zemích

B Bazalová - 2006 - Masarykova univerzita

☆ Počet citací tohoto článku: 132 [Související články](#)

[KNIHA] **Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami VI.**

M Vítková, M Bartoňová - 2012 - is.muni.cz

V odborné knize je prezentován výzkum týmů odborníků výzkumného záměru za šestý rok jejich činnosti. Jsou zpracovány obecné otázky sociálních determinant inkuzivního **vzdělávání** se zaměřením na inkuzivní kulturu školy v kontextu **vzdělávání žáků se SVP** na ...

☆ Počet citací tohoto článku: 19 [Související články](#)

[CITACE] Strategie ve **vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: texty k distančnímu vzdělávání**

M Bartoňová, M Vítková - 2007 - Paido

☆ Počet citací tohoto článku: 184 [Související články](#)

[CITACE] **Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami II: Education of pupils with special educational needs II**

M Bartoňová - 2008 - Paido

☆ Počet citací tohoto článku: 42 [Související články](#)

Strategie ve **vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a** ... **poruchy učení: texty k distančnímu vzdělávání**

M Vítková - 2007 - Paido

☆ Počet citací tohoto článku: 28 [Související články](#)

Strategie ve **vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a** ... **poruchy učení. Brno: Paido, 2007**

M BARTOŇOVÁ, M VÍTKOVÁ - ISBN 978-80-7315-140-9

☆ Počet citací tohoto článku: 19 [Související články](#)

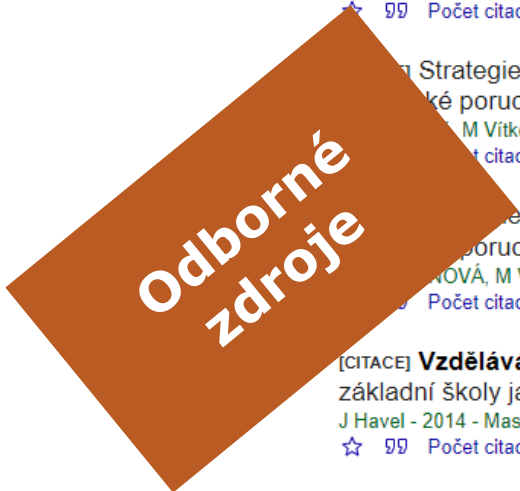
[CITACE] **Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami** na 1. stupni základní školy jako východisko inkuzivní didaktiky

J Havel - 2014 - Masarykova univerzita

☆ Počet citací tohoto článku: 18 [Související články](#)

[CITACE] **Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami II.** Brno: Paido 2008

M BARTOŇOVÁ, M VÍTKOVÁ - 2008 - ISBN 978-80-7315-170-6

časopisy

Odborné
zdroje

PEDAGOGIKA

ČASOPIS PRO VĚDY O VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVĚ

[Úvodní stránka](#) [Profil a zaměření časopisu](#) [Informace pro autory](#) [Vydavatel a redakční rada](#) [Kontakt a předplatné](#)

Zveřejnění elektronického archivu časopisu

Vážení čtenáři časopisu Pedagogika, s potěšením vás chceme upozornit na právě zveřejněný elektronický archiv časopisu, který obsahuje všechny články od jeho vzniku v roce 1951 do současnosti. Jsme přesvědčeni o tom, že se jedná o významný počín nejen pro časopis Pedagogika, ale též pro pedagogiku jako obor. Odborná i širší ... [Celý příspěvek →](#)

Pedagogika chystá 1. anglické monotematické číslo v roce 2015: Dítě ve vzdělávání

Monotematické číslo bude věnováno ústřednímu cíli i aktéru vzdělávání – dítěti. Příklady témat, které by mohly postihnout toto zaměření:

- souboj paradigmat pojetí žáka ve vzdělání, tradiční vs. alternativní modely vzdělávání a dítě, kvalita života dětí ve škole (z pohledu dětí)
- žakovská perspektiva – já ve vzdělávání, výuka orientovaná na dítě, proměny žakovské populace, specifické skupiny žakovské populace
- výzkumy chování a učení ve škole, metodologické aspekty výzkumných prací s ohledem na věková specifika.

Garanty čísla jsou: prof. PhDr. Zdeněk Helus, DrSc. a PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D.

– Do 31. 1. 2015 zasílejte abstrakty v angličtině v rozsahu cca 2 stran (3600 znaků) na adresu: pedagogika@pedf.cuni.cz s poznámkou „Monothematic issue – English“. V

Pedagogika

- Vyhledat článek
- RSS – výzvy pro autory

Archiv

- ▶ 2014 (26)
- ▶ 2013 (43)
- ▶ 2012 (41)
- ▶ 2011 (51)
- ▶ 2010 (29)

STUDIA PAEDAGOGICA

LANGUAGE

Zvolte jazyk

Czech ▼

Odeslat

- ▶ O časopisu
- ▶ Redakce
- ▶ Aktuální číslo
- ▶ Starší čísla
- ▶ Nejčtenější články
- ▶ Pro autory
- ▶ Publikační etika
- ▶ Výzva pro autory
- 🔍 Vyhledávání

Doktorské studium
oborů Pedagogika a
Andragogika

Studia paedagogica

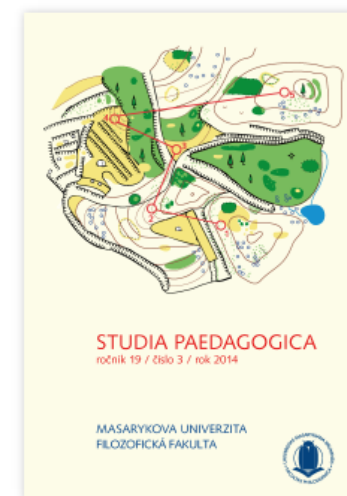
Studia paedagogica jsou recenzovaným vědeckým časopisem vydávaným Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity, redakce časopisu sídlí na Ústavu pedagogických věd.

Studia paedagogica přinášejí původní příspěvky týkající se vzdělávání, výchovy a učení ve všech sférách života společnosti. Jde o stati teoretického, ale především empirického charakteru – cílem časopisu je publikovat výsledky výzkumů realizovaných na českých i zahraničních vědeckých pracovištích. Klademe důraz na původnost a originalitu publikovaných výzkumů, přičemž vytváříme prostor jak pro etablované odborníky, tak pro začínající autory v počátečních fázích akademické dráhy. Těm nabízíme možnost publikovat v sekci Studentské práce a intenzivní lektorskou podporu při přípravě textu.

Charakteristickým rysem časopisu je interdisciplinární otevřenost – usiluje o postžení aktuálních témat pedagogického výzkumu, je však otevřen rovněž studiím zakotveným v jiných sociálních vědách. Do roku 2012 vycházel časopis dvakrát ročně, od roku 2013 je jeho periodičita zvýšena na čtyři čísla v každém ročníku.

Časopis vychází od roku 2009, jeho tradice je však starší, neboť navazuje na periodikum Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity, řadu pedagogickou, která vycházela v letech 1996-2008 a řadu pedagogicko-psychologickou, která vycházela v letech 1966-1995.

Časopis *Studia paedagogica* je zařazen na Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR (Rada pro

Aktuální číslo

O ČASOPISU

Časopis **ORBIS SCHOLAE** je odborný recenzovaný časopis zaměřený na problematiku školního vzdělávání v jeho širších sociokulturních souvislostech. Jeho cílem je přispět k porozumění a rozvoji školního vzdělávání, k řešení problémů praxe a vzdělávací politiky. Otiskuje původní, dosud nepublikované ani jinému časopisu nebo sborníku nabídnuté příspěvky.

ISSN 2336-3177 (Online)
ISSN 1802-4637 (Print)

Časopis *Orbis scholae* vznikl k 1. 1. 2007 jako nástupce bulletinu projektu „Centrum základního výzkumu školního vzdělávání“ s registračním číslem LC06046, který byl v letech 2006–2011 financován v rámci programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, který si kladl za cíl podpořit spolupráci vědeckých pracovišť v České republice, zvýšit jejich konkurenceschopnost v Evropském prostoru a přispět k výchově mladých odborníků. V současné době se na přípravě časopisu podílejí Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity. Vydavatelem časopisu je Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, M. D. Rettigové 4, Praha 1, 116 39.

Časopis *Orbis scholae* vychází třikrát ročně, jedno celé číslo v každém ročníku je v anglickém jazyce.

V roce 2008 byl časopis zařazen na *Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice*.

Od roku 2010 jsou anglická čísla časopisu indexována v mezinárodní databázi *Education Research Complete* (dostupné skrze [EBSCO](#)).

Od roku 2013 je časopis zařazen v databázi [CEEOL](#).

V roce 2013 obdržela redakce informaci o zařazení časopisu do databáze [SCOPUS](#). ([Co to znamená?](#))

Kompletní časopis včetně plných textů příspěvků je k dispozici elektronicky v sekci Archiv.

VÝZVY PRO AUTORY

[Monotematické číslo č. 3/2015: Porozumění textu ve škole](#)

[Special issue No. 2/2015: Striving for change - video-based teacher education programmes and related research](#)

HLAVNÍ NABÍDKA

[Úvodní strana](#)

[O časopisu](#)

[Redakční rada a redakce](#)

[Recenzní řízení](#)

[Výzvy pro autory](#)

[Pokyny pro autory](#)

[Napsali o nás](#)

[Předplatné](#)

[Kontakt](#)

ARCHIV

[Přehled](#)

[2014](#)

[2013](#)

[2012](#)

[2011](#)

[2010](#)

[2009](#)

[2008](#)

[2007](#)

[2006](#)

Pedagogická orientace

Vědecký časopis České pedagogické společnosti

Pedagogická orientace

PedOr

Hlavní nabídka

▶ Profil

▶ O časopisu

Z historie

▶ Aktuality

▶ Redakce a redakční rada

▶ Výzvy pro autory

▶ Pokyny pro autory

▶ Nabídnutí rukopisu

▶ Recenzní řízení

▶ Autorská práva

▶ Předplatné a distribuce

▶ Inzerce

▶ Kontakty

▶ FAQ - časté dotazy

▶ Odkazy

Archiv

▶ 2014

▶ 2013

▶ 2012

▶ 2011

O časopisu

Pedagogická orientace (ISSN 1211-4669 print; ISSN 1805-9511 on-line; reg. č. MK ČR E 20166) je vědeckým recenzovaným časopisem, který se zaměřuje na obecnější, aktuální problémy pedagogické teorie a praxe, školního vzdělávání, pedagogického výzkumu, vzdělávací politiky a vzdělávání učitelů. Cílem časopisu je podporovat rozvoj pedagogického myšlení.

Pedagogická orientace nabízí publikační příležitosti jak renomovaným odborníkům, tak začínajícím autorům. Je platformou pro členy České pedagogické společnosti, ale současně je otevřena příspěvkům zvenčí, a to domácích i zahraničních autorů.

Pedagogická orientace uveřejňuje následující typy příspěvků: studie (teoretické, přehledové, metodologické, empirické), diskusní příspěvky, zprávy, recenze.

Pedagogická orientace vychází šestkrát ročně, šesté číslo každého ročníku vychází v anglickém jazyce.

Pedagogická orientace je v současnosti zavedeným vědeckým časopisem, který dlouhodobě přispívá k řešení problémů teorie a praxe výchovy a vzdělávání a napomáhá tak jejich zkvalitnění.

Pedagogická orientace respektuje mezinárodní [Kodex jednání a pokyny pro dobrou praxi pro editory vědeckých časopisů](#) Komise pro publikační etiku (COPE), [Etický kodex české pedagogické společnosti](#) a [Etický kodex České asociace pedagogického výzkumu](#).

Pedagogická orientace je zařazena mimo jiné v následujících databázích: [Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR](#), [ERIH \(NAT\)](#), [DOAJ](#), [Educational Research Abstracts Online](#) (Taylor & Francis), [EBSCO Education Source](#), [CEJSH](#), [PROQUEST](#).

Pedagogickou orientaci vydává Česká pedagogická společnost, o. s., Poříčí 538/31, 639 00 Brno, IČ 00444618 ve spolupráci s Masarykovou univerzitou.

Obsah webových stránek podléhá licenci [Creative Commons](#).

Technické aspekty práce

- Nepracujte s programovým vybavením, se kterým neumíte ;)
- Zálohujte průběžně svou práci a nejméně 2x a na různé datové nosiče (flash disk, cloud) a aspoň jednu zálohu mějte jinde, než máte PC (krádež, požár... ;)
- Udržujte i archiv starších verzí práce... pro případ, že aktuální dokument zhavaruje
- Sežeňte si někoho, kdo si po Vás práci přečte (20x viděná hloupost je „neviditelná“)
- Nezapomeňte zkontrolovat titulní stranu ;)

Prezentace práce

- Naučte se o své práci mluvit (5-6 vět které stručně popíší podstatu problému a Váš přístup k němu)
- Na obhajobu si nachystejte stručný projev, který popíše:
  - ▣ Problém
  - ▣ Metodu
  - ▣ Výsledky
- Oponent není Váš nepřítel, ale člověk, který je placen za to, aby na Vaší práci našel to dobré i to špatné... a že může mít jiný názor pro Vás může být přínosné ;)

Rozšiřující kurzy pro zájemce

- Kurzy Ústřední knihovny PdF MUNI
  - ▣ <https://katedry.ped.muni.cz/knihovna/sluzby/informacni-vzdelavani>
- Kurz KPsy PdF MUNI (pro ty co jsou z Brna a mají v úterý odpoledne volno 😊)
  - ▣ [Ps_0002 Metodologický seminář k přípravě diplomových prací](#)

Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum

57

- Odlišný způsob výzkumu než kvantitativní, protipól
- Dnes komplementární
- V sociálních vědách dnes preferovaný
- U nás zejména:
  - ▣ Pražská školní skupina školní etnografie (Kučera a spol.)
  - ▣ FF MU (projekt kvalitativního výzkumu)
  - ▣ Sociologové (Katrňák atd.)
  - ▣ Na PdF MU .....

Východiska

58

- Terénní práce výzkumníka
- Hluboké poznání a jemná analýza konkrétního prostředí
- Prostředí = celistvá kultura
- Kultura = soubor hodnot, postojů, pravidel chování skupiny lidí
- Skupina = obyvatelé městečka, školní třída, mládežnická skupina, učitelský sbor, ...

Rysy kvalitativního výzkumu

59

- *Viz materiály ke kvalitativnímu a kvantitativnímu výzkumu*
- Dlouhodobost
- Intenzivnost
- Podrobný zápis (zaznamenává se skoro vše, pak se analyzuje)
  - ▣ Během pozorování krátké zápisky, poznámky, pak složení celkového obrazu
- Vysvětlování očima zkoumaných osob
  - ▣ Popis rozdílů, jak se jednotlivé osoby dívají na danou věc, prožívají ji =. Pak složení celistvého, vnitřně diferencovaného obrazu prostředí

Typické metody

60

- Nestrukturované pozorování
  - ▣ Zejména převažuje tzv. participační pozorování
- Etnografické interview
- Metoda životní historie

Postup při kvalitativním výzkumu

61

- Analytická indukce
- Konstantní komparace

Postup analytické indukce

62

1. Volba, stanovení výzkumného problému
2. Vstup do terénu, sběr údajů o 1 tzv. **prvotním případě** (1 škola, třída, člověk)
3. Formulování **prvotní hypotézy** (nebo teorie) na základě prvotních údajů
4. Rozšíření okruhu zkoumaných osob, ověřování prvotní hypotézy
5. Pokud hypotéza neodpovídá, přeformuluje se
6. Hledání **negativních případů** = těch, které nepotvrzují hypotézu
7. Formulace nové hypotézy
8. Pokud již všechny případy hypotéze vyhovují, vytvoření nové **teorie** na jejím základě. Pokud ne, proces pokračuje.

Zkrácený postup analytické indukce

63

- Celý postup je velmi náročný a zdlouhavý
- Někdy se zkracuje:
- Hned na začátku se zvolí skupina osob
- Okruh se již nerozšiřuje
- Formulovaná hypotéza se zdokonaluje pouze ve vztahu k této skupině
- Hypotéza vyhovuje ale pouze této skupině
- Časově úspornější, ale méně přesné

Postup konstantní komparace

64

1. Nestanovuje se hypotéza na začátku, pouze se stanovuje **výzkumný problém** a **zkoumané osoby**
2. Sbírají se údaje, hledají se společné a rozdílné prvky, formulují se **kategorie** prvků, třídí se do kategorií, pak se syntetizuje
3. Sběr údajů zaměřený na zpřesnění kategorií – nevhodné kategorie se vylučují, přijímají se nové, zjišťují se vztahy mezi nimi. Formuluje se **hypotéza**.
4. Další zpřesňování pohledu – nacházení společných rysů a pravidelností

Postup konstantní komparace

65

- Jedná se o sled kroků, které probíhají současně
- Neustále se srovnává, komparují se data a kategorie
- Dokud se nedospěje k uspokojivému vysvětlení jevů (teorii)

Výběr případů v kvalitativním výzkumu

66

- ***Záměrný výběr*** – proto, aby osoby byly vhodné (měly potřebné vědomosti a zkušenosti)
  - Nikdy se nepoužívá náhodný výběr (požadovaný u kvantitativního výzkumu)
- Vždy ***reprezentativní*** (jiné pojetí než u kvantit. výzkumu)
  - Osoby dobře reprezentují dané prostředí
    - dokonale dané prostředí znají, dlouho v něm žili...

Výběr případů

67

Používá se *kumulativní výběr*

- ▣ podmnožina záměrného výběru
- ▣ začíná se s 1 člověkem, malou skupinkou
- ▣ okruh se rozšiřuje
- ▣ Tzv. *snowball sampling* (**sněhová koule**)

Výběr případů – další možnosti

68

Používají se i další varianty:

□ **Výběr extrémních případů**

- Vybere se učitel, který způsobuje konflikty v učitelském sboru

□ **Výběr případů s dobrou reputací**

- Vybere se škola, která je známa dobrými vztahy s rodiči
- Rodina, jejíž děti jsou mimořádně talentované

Výběr případů

– srovnání s kvantitativním přístupem

69

- Ve srovnání s kvantitativním výzkumem se zkoumá méně případů
- Jde však o intenzivní, hluboké zkoumání
  - E povrchní, impresní postřehy
- Často se odhalí mnoho nových, překvapujících skutečností

Vstup do terénu

70

- Je v kvalitativním výzkumu klíčový moment
  - Sblížení se zkoumanými osobami
  - Akceptování výzkumníka je podmínkou výzkumu
- **Vrátný** (gatekeeper) – pochopí výzkum, otevře prostředí výzkumníkovi
- **Sponzoři** – společní známí, zprostředkují první kontakty
- **Utajení** (covert research) – výzkumník pracuje jako člen skupiny, skupina neví, že ji zkoumá
  - Učitel je výzkumníkem – náročné učit a zároveň to sledovat a zapisovat
- Důležitý je vzhled, oblečení – zejména pro děti a učitele

Validita a reliabilita u kvalitativního výzkumu

71

- Reliabilita je slabinou
- Validita je silnou stránkou

Reliabilita

72

- Kvalitativní výzkum je protipólem kvantitativního
- Zkoumají se specifické situace (než typické) => není možno vyhovět základnímu požadavku reliability – replikovat výzkum
  - Situace se totiž mění
- Povinností je popsat přesně metody a postupy, aby si čtenář mohl ověřit korektnost postupu

Validita

73

Zabezpečuje se

- ▣ dlouhodobostí výzkumu
- ▣ přímým kontaktem s realitou
- ▣ rozsáhlým, velmi konkrétním, výstižným, přesným popisem; často s použitím autentických citátů

Triangulace

74

- Důležitý prostředek k podpoře validity
- Protínání (z navigace, geodézie), křížová validizace
- Několik způsobů:
  1. **Použití více zdrojů údajů**
    - Výroky osob o události a novinové články
  2. **Více metod sběru údajů**
    - Každá uchopí téma z jiného úhlu
    - Např. participační pozorování, interview, studium dokumentů
  3. **Triangulace výzkumníků**
    - Více osob zkoumá, konfrontují se jejich závěry
  4. **Více teoretických přístupů**
    - Umožní to podívat se na zjištěné údaje z více hledisek

Metody kvalitativního výzkumu

75

- Hlavní metodou je výzkumník sám – porozumět lidem a událostem
- Výzkumné metody mají své ustálené kroky, ulehčí práci v terénu a zpracování údajů

Pozorování v kvalitativním výzkumu

76

- Používá se ***nestrukturované pozorování***
- Nepoužívají se pozorovací systémy
- Stanoveny jsou pouze události, jevy, osoby, které se pozorují
- => pružný přístup, odhalují se nové, nečekané jevy
- Několik variant – dle selektivnosti záznamu událostí
  - ▣ **Vzorky událostí** (selektivní)
  - ▣ **Terénní zápisky**
  - ▣ **Participační pozorování** (výzkumník se spoluúčastní)

Etnografické interview

77

- Liší se od kvantitativního interview
  - ▣ Snaží se zjistit, jak lidé interpretují svět kolem sebe, jaké významy připisují událostem
  - ▣ **Informant** (ne respondent) – informuje, odhaluje, ne odpovídá jen na otázky
  - ▣ Naslouchá více, nehovoří skoro, monolog, výzkumník by měl hovořit méně než informant
    - Základní pravidlo: čím hovoří jeden méně, tím více hovoří druhý
  - ▣ Projevuje sympatie
  - ▣ Čte se mezi řádky
  - ▣ Nestrukturované nebo strukturované s širokými otázkami

Etnografické interview

78

- Liší se od kvantitativního interview
  - ▣ Přátelský rozhovor
  - ▣ Informant někdy ani neví, že se jedná o interview
  - ▣ Atmosféra uvolněná
  - ▣ Realizuje se v přirozeném prostředí informanta Serie interview – prohlubuje se téma, opakuje se, bere se z jiného úhlu pohledu nebo se bere další téma, otázky se opakují
  - ▣ Používá se jazyk, výrazy informanta (ne vědecký apod.)
  - ▣ Tón řeči se má přibližovat běžné, každodenní komunikaci
  - ▣ Výzkumník považuje informanta za sobě rovného

Etnografické interview II

79

- Interview vždy začíná „zahřátím“ informanta – nejprve se začíná běžným rozhovorem
- Tím se nastolí **raport** = příjemné, uvolněné ovzduší mezi výzkumníkem a informantem
  - ▣ Příznakem toho, že raport nevznikl, jsou jednoslovné odpovědi informanta
- Obvykle se interview nepoužívá jako samostatná metoda, ale je součástí více metod (pozorování, analýzy artefaktů atd.)

Etnografické interview II

80

- Zjištěné údaje se ověřují specifickým způsobem – **zpětná verifikace**
  - ▣ výzkumník se vrátí k informantovi (až interview přepíše a po určitém časovém odstupu)
  - ▣ a ověřuje, zda to, co ten odpověděl, zda to správně pochopil
  - Informant často poskytne další důležité informace
  - Problematika se prohloubí
  - Etické – informant má právo vědět, jak a jeho slova zapsala a vysvětlila

Pražská skupina školní etnografie

81

<http://userweb.pedf.cuni.cz/kpsp/etnografie/vyzkum.htm>

Qualitative Research Resources on the Internet

82

- <http://www.nova.edu/ssss/QR/qualres.html>